

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-180

26.2.2024

Tryg Forsikring NUF

Næringsliv

Skadeverk i solstudio – brudd på informasjonsplikt ved tegning og fornyelse?

Sikrede, et solstudio, ble utsatt for skadeverk i åpningstiden. Foretaket avslo sikredes krav under henvisning til at sikredes forsikringsavtale hadde unntak for skadeverk som begås i ubetjent lokale som er åpent for kunder eller publikum. Sikrede anførte imidlertid at foretaket var erstatningsansvarlig fordi det ikke hadde opplyst om unntaket ved tegning, jf. fal. § 2-1. Videre anførte sikrede at foretaket hadde brutt flere av sine plikter etter kapittel 1B og 1C i forsikringsavtaleloven ved fornyelse av avtalen i 2022. Foretaket avviste at det hadde brutt sine informasjonsplikter, da sikrede ikke hadde opplyst om at de var ubemannet i åpningstiden. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at sikrede var påført et økonomisk tap. Nemnda bemerket i den forbindelse at foretaket hadde forklart at det ikke tilbød tilleggsdekninger for den aktuelle risikoen, samt at sikrede ikke hadde dokumentert at han kunne ha forsikret den unntatte risikoen andre steder.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 1 367 471 og omsetningstap

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skadeverk og tap av omsetning, herunder spørsmål om foretaket har brutt sin informasjonsplikt ved tegning og fornyelse av forsikringsavtalen.

Sikredes forsikringsavtale har følgende vilkår:

Maskiner og løsøre- vilkår BNLIJ202

2.4 Tyveri og skadeverk

Følgende er ikke dekket

[...]

Tyveri av og skadeverk på ting i ubetjent lokale som er åpent for kunder eller publikum.

Avbrudd- Vilkår BNLIJ262

1.1 Forsikringen omfatter

[...] Avbruddstap som sikredes påføres i ansvarstid ved erstatningsmessige skader på ting som selskapet svarer for i vilkår BNLIJ202 og BNLIJ402.

Sikredes lokaler ble utsatt for skadeverk den 26.2.23. Foretakets takstmann gjennomførte befaringsrapport av skadene den 1.3.23 og ga følgende beskrivelse i skaderapporten:

Forholdet gjelder skadeverk i ubetjent lokale som er åpent for kunder eller publikum.

En mann hadde gått inn i lokalet i åpningstiden og der hadde utført et omfattende skadeverk på inventaret i solstudioet. Det ble ikke opplyst nøyaktig når skadeverket startet, men det er vist på videoopptaket av hendelsen at skadeverket startet i ordinær åpningstid.

Politiet hadde blitt varslet om det pågående skadeverket. Da de kom til stedet, kunne de pågripe gjerningspersonen.

Det er videoopptak av gjerningspersonen mens han er aktiv inne i lokalet. Opptaket er overlevert politiet.

Solstudioet er nå avlåst inntil forsikringstaker bestemmer seg for eventuell videre drift av stedet.

Ifølge skaderapporten var alle syv solsenger skadet, med omfattende skader på seks av dem. Videre var flere panelovner revet ned fra veggen.

Foretaket avsto 2.3.23 kravet og viste til vilkårenes pkt. 2.4 med unntak for skadeverk som begås i ubetjent lokale som er åpent for kunder eller publikum. Skadeverket var utført i ubetjent lokale.

Sikrede klaget 2.3.23 på foretakets vurdering:

Det sier seg selv at vi har forsikret dette og alle andre solstudioer vi har som fullverdig forsikret. Vi ga beskjed om at alle våre solstudioer er ubetjente.! Tror faktisk ikke det finnes et solstudio i Norge i dag som er bemannet.

Vi er storkunde hos dere og har forsikret samtlige firmaer hos dere!

[...] Vi har selvfølgelig ikke spart på noe ift å ha de beste dekningsavtalene som skal ta for seg all risiko knyttet til all vår virksomhet. Dersom saksbehandler av en eller annen grunn har gjort en avkryssingsfeil ved etablering av forsikringen så skal i hvert fall ikke dette gå utover oss som kunde.

Jeg regner med at dere omgående rydder opp i dette som helt klart er en avgjørelse tatt på feil grunnlag.

[...]

Sikredes forsikringsrådgiver i foretaket, A, anmodet 16.3.23 sikrede om kvittering for de skadede solsengene. A forklarte at han hadde snakket med skadeavdelingen som trengte dette for å gå videre med saken. Sikrede sendte 26.3.23 pristilbud fra Y. A/S. på kr 1 367 471 for nye solsenger til foretaket.

Sikredes advokat kontaktet 31.3.23 foretaket og anførte at A hadde gitt et bindende dekningsstilsagn på vegne av foretaket om å dekke skaden på solsengene.

Foretaket opprettholdt 23.5.23 avslaget i saken. Skaden oppstod 3,5 år etter at avtalen ble tegnet. Avtalen var fornyet tre ganger i 2020, 2021 og 2022, med fire forsikringsbevis og vilkårssett. Dokumentene gjorde oppmerksom på at de skulle kontrolleres ved mottak for å sjekke at innholdet var riktig, og at sikrede i motsatt fall måtte kontakte foretaket så raskt som mulig. Det hadde sikrede ikke gjort. Foretaket avviste også at forsikringsrådgiveren hadde avgitt et bindende dekningsstilsagn, og viste til uttalelse fra A om at "dette ikke medfører riktighet".

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda den 22.6.23. Sikrede forklarte at A hadde overtalt B, sikredes eier, om å bytte forsikringsselskap. B hadde derfor tegnet forsikring for samtlige av sine syv selskaper hos foretaket. Avtalen inkluderte flere solstudioer som B eide og flere ulike forsikringer.

Sikrede forklarte også hvordan solstudioet opererte. I åpningstiden kunne kunder gå inn, betale med kort på automat i felles gang og deretter gå til valgt behandlingsrom og ta solarium. Solstudioet var kamerovervåket, og sikrede hadde tatt samtlige forhåndsregler for å sikre solstudioet. Sikrede var blitt kjent med at foretaket sentralt hadde oversendt et skriv til alle sine ansatte, med informasjon om viktigheten av å opplyse om at foretakets forsikringer ikke dekket skader i ubemannede solstudioer. Dette skrivet ble angivelig sendt ut etter at sikrede meldte inn skaden.

Sikrede har videre 6.9.23 forklart at A var på befaring i et ubemannet solstudio før avtaleinngåelsen. Det var derfor ikke riktig at sikrede ikke hadde opplyst om at solstudioene var ubemannede.

Foretaket forklarte i sitt tilsvarende 15.9.23 at forsikringsrådgiveren og sikrede hadde diskutert verdien av solsenger og lokaler i forkant av avtaleinngåelsen. Det ble også diskutert dekning for hærverk. Forsikringsrådgiveren hadde imidlertid ikke bekreftet at den aktuelle skaden var dekket av forsikringen.

På forespørsel har foretaket forklart at det ikke var mulig å tegne en forsikring som dekket skadeverk i ubemannet lokale som var åpent for publikum.

Sikrede krever dekning for skadene på solstudioet og omsetningstapet, og anfører at foretaket brøt sin informasjonsplikt ved avtaleinngåelsen da A unnlot å opplyse om unntaket for skadeverk som begås i ubemannet lokale som er åpent for kunder, jf. fal. § 2-1. Unntaket for skadeverk/tyveri er en "vesentlig begrensning" i forsikringsdekningen, da sikrede er ubemannet i 18 av 24 timer.

Sikrede anfører videre at B opplyste ved tegning at han var opptatt av å være "fullt" forsikret for sine selskaper og også opplyste til A at han var opptatt av å overføre all risiko ved sine virksomheter til forsikringsforetaket. A presenterte foretakets forsikringer som "de beste på markedet, både hva gjelder kvalitet og pris". A må ha visst at de var ubemannet i åpningstiden ved tegning. Sikrede opplyste om at de var ubemannede i åpningstiden, og A var på besøk i et ubemannet solstudio før tegning. Det er også standard praksis at solstudioer er ubemannede. Ifølge sikrede underbygger også A sin atferd i etterkant av skaden at han visste at solstudioene var ubemannede.

Sikrede anfører at det gjelder en skjerpet informasjonsplikt ved tegning fordi avtalen ble inngått som følge av foretakets oppsøkende virksomhet, jf. FinKN 2012-001. Dette må ses i sammenheng med at sikrede er en beskjeden bedrift som trengte profesjonell bistand for å få kartlagt forsikringsbehovet.

Foretaket er videre erstatningsansvarlige som følge av brudd på flere informasjonsplikter etter forsikringsavtaleloven av 1.7.22 ved fornyelsen den 22.8.22, jf. fal. § 21-2 første og annet ledd. Sikrede mottok ikke et standardisert informasjonsdokument som informerte om risikoene som ikke var dekket og de viktigste unntakene i forsikringen ved fornyelsen, jf. fal. § 1 C-3 første ledd bokstav b og d. Foretaket brøt også sine plikter etter fal. §§ 1B-1 og 1C-8 ved fornyelse av avtalen.

Sikrede anfører også at foretaket er ansvarlig for tapet etter alminnelige erstatningsrettslige regler om uaktsomhetsansvar for profesjonsutøvere etter skadeserstatningsloven § 2-1, jf. NOU 1987:24 på s. 53 og LB-2018-30571. Dersom sikrede hadde fått informasjon av foretaket om at tyveri/hærverk i ubemannet lokale er unntatt forsikringsdekning, ville sikrede ikke ha inngått avtalen med foretaket.

Sikrede avviser at de har reklamert for sent. Foretaket skulle uoppfordret ha opplyst om unntaket, jf. Rt. 2003 s. 1524. Videre har foretaket mistet adgangen til å påberope seg for sen reklamasjon, da det har inngått i omfattende realitetsdrøftelser. Sikrede anfører også at de har overholdt reklamasjonsfristen, da de reklamerte med en gang etter at skaden oppstod. Første gang sikrede fikk vite om unntaket, var etter at skaden hadde oppstått. Det kan heller ikke forventes at B leser gjennom over 400 sider med dokumenter etter den omfattende korrespondansen som allerede har funnet sted.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og viser til unntak for skadeverk i ubemannet solstudio, jf. vilkårspkt. 2.4 i forsikringen for maskiner og løsøre.

Foretaket bestrider at det brøt informasjonsplikten ved tegning av den første forsikringsavtalen i 2019. Utgangspunktet for foretakets veilednings- og informasjonsplikt er de opplysninger om

forsikringsbehovet som er gitt av forsikringstaker, jf. NOU 1987:24 på s. 51. Det er også et visst spillerom før atferd som kan kritiseres, skal anses som erstatningsbetingende uaktsomt, jf. HR-2018-1234-A avsnitt 41. Foretaket bestrider at unntaket i vilkårspkt. 2.4 utgjør en "vesentlig begrensning", da A ikke visste at solstudioet var ubemannet, jf. fal. § 2-1. Sikrede informerte ikke om at de var ubemannet i åpningstiden, og A var ikke på besøk i et ubemannet solstudio før tegning. Avtalen dekker også flere skadetilfeller som kan oppstå grunnet brann og vannskade mm. A har heller ikke bekreftet overfor sikrede at den aktuelle skaden er dekket av forsikringen. Videre anfører foretaket at det har opplyst om "vesentlige begrensninger" da forsikringsavtalen ble tilsendt sikrede en måned før avtalen trådte i kraft, jf. fal. § 2-1.

Foretaket bestrider at Rt. 2003 s. 1524 er overførbar til foreliggende sak. Avgjørelsen gjaldt lovpålagt yrkesskadeforsikring som bedriften hadde et åpenbart behov for, jf. avsnitt 30. I foreliggende sak er det ikke tale om en lovpålagt skadeforsikring. Det er heller ikke tilfredsstillende bevist at A var av den klare oppfatning at solstudioene var ubemannet i åpningstiden. Behovet for en slik dekning var derfor ikke "åpenbar".

Under forutsetningen at foretaket har brutt informasjonsplikten ved tegning, anfører foretaket at sikrede har reklamert for sent på avtalens innhold. Sikrede har plikt til å lese gjennom avtaledokumentene, jf. FinKN 2022-154, 2021-134 og 2019-592. Det må kunne forventes at næringsdrivende setter seg inn i forsikringsavtalen som er inngått, og sikrede må derfor selv bære risikoen for at dette ikke ble gjort. Foretaket kan ikke oppdage feil ved avtalen dersom sikrede ikke reklamerer. Dette er også underbygget av LB-2018-30571.

Foretaket bestrider også at det er erstatningsansvarlige som følge av brudd på informasjonspliktene ved fornyelsen i 2022. Det vises til fal. § 1C-2 første ledd annet punktum som legger til grunn at "opplysningene kan fremgå av et utkast til en avtale". Ved fornyelse av avtalen i 2022, var det tilstrekkelig at sikrede fikk tilsendt avtaledokumentene på nytt. Videre anfører foretaket at fal. § 1C-3 om standardisert informasjonsdokument ikke gjør seg gjeldende i like stor grad når det er tale om næringsdrivende. I Prop. 234 L på s. 79 fremgår det at "behovet for et slikt dokument anses heller ikke like stort for næringsdrivende". Uansett kan ikke sikrede påberope seg et eventuelt brudd på informasjonspliktene fordi reklamasjon er fremsatt for sent.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er erstatningsansvarlig som følge av brudd på informasjonsplikten ved tegning og fornyelse.

Sikrede krever dekning for skade på solsenger og tapt omsetning som følge av at foretaket brøt informasjonsplikten ved tegning, jf. tidligere fal. § 2-1, og også brudd på informasjonsplikten ved fornyelse. Forutsetningen for at brudd på informasjonsplikten skal påføre foretaket et ansvar, er at bruddet medfører et ansvarsgrunnlag, og at sikrede lider et økonomisk tap som følge av bruddet.

Nemnda behøver ikke ta stilling til om det foreligger brudd på informasjonsplikten og ansvarsgrunnlag fordi den kan uansett ikke se at et slikt brudd har påført sikrede noe økonomisk tap. Foretaket har forklart at det ikke tilbys dekning for dette unntaket. Nemnda forstår dette slik at det ikke tilbys tilleggsdekning for denne risikoen, og at unntaket i standardavtalen heller ikke kan forhandles bort. Sikrede har forklart at han ble overtalt av A til å bytte foretak, men har ikke fremlagt vilkår fra tidligere foretak som viser at disse omfattet den aktuelle risikoen. Nemnda forstår situasjonen slik at unntaket er vanlig i bransjen, og sikrede har heller ikke anført at han kunne forsikret den unntatte risikoen andre steder. Selv om han hadde fått informasjon om unntaket, hadde han derfor ikke kunnet oppnå dekning for denne risikoen.

Det er mulig han da ville unnlate å tegne forsikring og i så fall har krav på refusjon av premie, men han anfører at han ønsket best mulig dekning. Presumsjonen er derfor at han ville tegne den beste dekningen han kunne få.

Nemnda kan etter dette ikke se at foretaket er ansvarlig for manglende informasjon.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabeth Okkenhaug (bransjerepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).